

z Turkom pogajajo; Turk si pa ne bo dal lahko kaj izpuliti. Ruska vojska bo kmalu zasela Šumlo, Varno in Batum; večina se bo pa vrnila domov, če pride do pravega miru. Zastran Bosne in Hercegovine pravijo Turki, da se bočejo Avstrijancem umakniti; vendar je tudi slišati, da bočejo naše vojake globoko v deželo zvabiti, da bo jih potem Osman-paša z 60.000 Turki laglje od vseh strani napadal in stiskal; orožani so Turki vsakako dobro. V Kandiji bil je zopet boj, od 5000 Turkov je palo 500. Pokrajinsko mesto Kotur v Aziji moral je sultan prepustiti perzijskemu šahu; dogovorjeno vojno odškodnino pa mora Rusom plačati!

Za poduk in kratek čas.

Bosna.

III. Lepa in bogata mesta so čast, ponos in veselje vsakej deželi. Tudi Bosna je takih nekdanj mnogo imela, toda pod turškim jarmom so vsa več ali menj propala. Najimenoitnija sedaj so: Bihač, Banjaluka, Travnik, Tuzla, Zvornik in Serajevo, ki je glavno mesto cele Bosne. Turki mu pravijo: Bosna-Seraj. Ob zgornjem toku reke Bosne, kder v njo Milinčica teče, med dvema prijaznima gričema na krasni planoti pozidano je Serajevo. Turški-vali t. j. sultanov namestnik, v njem stoji, potem eden mufti t. j. mohamedanski duhoven, in eden pravoslavni nadškof, ki pa je večidel rodom Grk, ki srbski nikoli niti besedice ne razumeva. Pošilja jih carigradski razkolniški grški patrijarh in od nekdanj petoliznik turškim sultanom. Zato pa tudi same take škofo in nadškofo nastavlja, ki z Turkom drže in turško gospodstvo nad Slovani podpirajo. V Serajevu steka 6 velikih cest skupaj in je torej ovo mesto prav središče vsej bosenske kupčiji. Nahaja se ondi tudi mnogo fabrik, kder se izdeluje orožje, sukno in usnje. Nekdanj je Serajevo štele 100.000 prebivalcev, sedaj jih je kakih 60.000, kar nam razvidno kaže veliki propad mesta pod turško vladjo. Vkljub temu pa spada Serajevo še k največjim, najlepšim in najbogatejšim mestom cele Turčije. Stari grad stoji na 200 črevljev visokej skali, je precej velik in ima 12 stolpov, kder so kanoni nasajeni. Na bližnji „Gorici“ je Mahmud-paša l. 1832 zgradil velike in močne šance, da bi mesto strahoval. Po njegovem odhodu so pa prebivalci hitro nasrtni na šance in jih popolnem razdiali.

Serajevo je torej glavno mesto, središče turške moči v Bosni. Kdor to deželo obsesti hoče, ta se mora Serajeva polastiti. Naši avstrijski vojaki bodo torej najprvle poskušali tje prodreti, hitrej, ko mogoče. Od avstrijske meje pelje več cest v Serajevo, in ena je že slavnemu princu Eugeniju služila kot bojna steza. Ta slavni vojvodja je namreč 14. oktobra l. 1697, tedaj

pred 181. leti, v Brodu ob Savi v Slavoniji zbral 2500 pešcev, 1000 konjenikov in četo minirjev in kanonirjev. Celo na tihem prekorači Savo, mahne v Derwent in potem dalje naprej po Bosniški dolini nad Dobo in Maglaj naravnost pred glavno mesto, kder je že 22. oktobra obhajal slavni vhod. Turške čete so bile povsod naglo napadene in razpršene, Dobo in Maglaj bila sta v naskoku vzeta. Princ Eugen je torej v 9 dnevih po slabi cesti 29 milj daleč prodril in se glavnega mesta jako hitro polastil. Dendenešnji je ova cesta iz Broda do Serajeva mnogo boljša; bosenski vozač potrebuje $\frac{1}{2}$ četrti den, jezdec jo pa predirja v 30 urah. Ta cesta je najkrajša in slovi zarad bojne sreče princa Eugenija. Druga cesta gre od Save pri mestu Novem v Banjoluko, potem v Travnik, se pridruži v Dubravi cesti iz Broda in drži potem dalje v Serajevo. Kraj te ceste je načrtana bosenska železnica, ki je pa samo od Novega do Banjeluke dodelana; vsa pot je 39 milj dolga. Iz Dalmacije peljate tudi 2 večji cesti v Bosno. Prva gre iz Šibeneka v Knin, od ondot na mejo pri Lapacu, od koder je v Serajevo še celih 32 milj; druga pa drži od Špljeta v Sinj do meje, in odtod nad Livno v Travnik in Serajevo 29 milj daleč. Še ena, in sicer tretja cesta, veže Dalmacijo z glavnim mestom Bosne, vendar ta gre najprej skoz Hercegovino in je od avstrijske meje v Metkoviču, držeča mimo Mostarja in Konjice do Serajeva, 24 milj dolga; je torej že nato velevažna, ker je med vsemi najkrajša in še najboljše nadelana. Turki so jo lani in predlanijskim mnogo rabili. To so poglavitne ceste, po katerih se bodo naši vojaki morali pomikati, če bodo hotli vso Bosno zasesti in Serajeva se brž polastiti. Ali bo to lahko delo, ali pa bo krvavega boja treba, to se bo kmalu pokazalo. Na vsak način bo pa treba precej vojšakov, da bodo razne razbojnice potrebili, hajduke polovili, vstaše pomirili, mohamedanske bege razorožali in sploh red uvedli in mir zagotovili, kakoršen je po naših omikanih, evropskih mislih potreben, da si nesrečna Bosna opomore in jeno prebivalstvo. Mnogo težko bodo delali mohamedanski begi in pa do sedaj jim podložna „raja“ t. j. kmetско ljudstvo. To bo hotlo zemljišča imeti v last, prvi pa bodo zahtevali odškodnine. Bržčas bo ondi prišlo do rešitve, kakoršna je pri nas prejšnjemu podložništvu naših kmetov pod grajščaki konec storila. (Dalje prihodnjič.)

Smešničar. 28. Sodnik vpraša zatoženega kmeta: obdolženi ste, ka ste župana za osla imeli, kaj rečete na to? Kmet: jaz nič ne rečem, naj govori župan! Župan: res, on mi je rekel, da sem osel, tu so priče. Prva priča reče: bilo nas je več skupaj v krčmi in zatoženec je res rekel: eden izmed vas je osel, toda besede: župan ni izrekel. Druga priča je rekla ravno tako. Sedaj povzame župan besedo in reče: Prav, ali

to pa vendar veste, da je mene mislil, vsaj ni bilo nobenega drugega takega (osla) med nami. Sodnika posili smeh in vse iz sodišča napodi!

Razne stvari.

(Postopanja mariborskega župana) pri razkritju Slomšekovega spomenika visoka c. k. namestnica ni potrdila in je dala prav-rekurzom čitalnice in ožjega odbora za stavljenje Slom. spomenika.

(Seidl-Gospodarjeva) pravda zaradi žaljenja časti je skončana brez napovedane tožbe in razprave pred porotniki. Nasprotnika sta se pogodila med seboj in g. Seidl je tožbo vzel nazaj. Prihodnji „Slov. Gosp.“ objavi dotično priznanje časti za g. Seidla.

(V mešnike posvečeni) bodo 18., 20. in 22. jul. gospodje bogoslovci štiriletniki: Bratuš Alojzij iz Ljutomera, [Kotnik Jožef iz Spod. Polskave], Murkovič Franc iz Ljutomera, plem. Pol Jožef iz Zavrača, Šmid Mihael iz Dobja; Vamberger Anton od sv. Jarija na Šavnici, tretjeletniki: [Osterc Franc od sv. Križa pri Ljutomeru], Osenjak Martin iz Hajdine.

(Med vojaške odšli) so bogoslovci gg. Kotnik Jož. Osterc Franc, Cvetko Jan., Kaš Fr. potem kaplana Kukuvič in Frece in doktorand Napotnik. Slednji je že v Oseku!

(Dr. Jožef Srnc) v Celju je moral k vojakom in je svojo pisarno zaprl.

(Novi sejem na Polensaku) 2. jul. t. l. je bil dobro obiskovan, največ denarjev našim krajanom je pustil g. Baumann, mesar pri sv. Marjeti na Pesnici. Prihodnji sejem bo 15. okt.

(Letopis Matice Slovenske) za l. 1878. I. in II. del, uredil g. dr. Jan. Bleiweis, se je razposlal matičarjem. Obseg je zanimiv.

(Novo slatino) so našli nad Prevali na Koroskem blizu gore sv. Ursule.

(Dohodkov južnej železnice) dala je lani železniška postaja Maribor 305,685 fl. Poličane 146,317 fl. Zidani most 117,135 fl. Ptuj 95839 fl. Lipnica 85264 fl. Ruše 57,025 fl. Brežice 56,361 fl. Spielfeld 53,863 fl. Ormuž 51,490 fl. Sevnica 50494 fl. Pragarsko 55171 fl.

(Graška „Liza“) se imenuje veliki zvon na gradu v Gradcu, ta zvon je letos 300 let star, in hvaležni Gračani bodo ta dogodek svečano obhajali.

(Telegrafska stacija) se je 1. julija odprla pri sv. Lenartu v Slov. goricah.

(Svitli cesar) so 200 fl. darovali za povečanje šole v Grižah pri Celju in 300 fl. za stavljenje nove šole v Cvetkoveh in Digošah pod Mariborom.

(Mariborsko mesto) je 1000 fl. odločilo za posojila ženam k vojakom poklicanih rezervistov 47. peš-regimenta Hartung, če zapuščene z otroci v Mariboru prebivajo.

(† Karl Velebit) župnik pri št. Hju v Slov. goricah je po mučni bolezni umrl, še ne 56 let star!

(Stavljenje železnice Wolfsberg - Sp. Drauburg) je dobila trgovska hiša ali firma: Löwenfeld, Redlich, in Berger.

(Na Petrovo umorjen) je bil Peter Zagoričnik pri sv. Petru v Savinjski dolini; fantje so imeli lud tepež.

(Dva samoumora) Žganjepivec Kasesnik v Pečevniku blizu Celja se je obestil, v celjski kosarni pa nadlovec Lamprecht iz Mahrenberga ustrelil.

(Za dijaško semenišče) so darovali Martin Gregorčec iz Kicarov pri Ptuj 50 fl. čč. gg. župnik J. Jane v Solčavi drž. obligacijo 100 fl. Franc Leber kaplan 1 fl. Solčavski farmani: Bošt. Krivec 5 fl. Mica Krivec 5 fl. Gašp. Juteršek 5 fl. Pavel Poličnik 1 fl. Mica Gračun 2 fl. Neža Prodrik 60 kr. Barba Selišnik 35 kr. Nekdo že mrtev 10 fl. Drug že mrtev dobrotnik 2 ces. zlata (Dalje prih.)

Loterijske številke:

V Gradcu 6. julija 1878: 71, 88, 68, 54, 33.
Na Dunaju „ „ 84, 69, 18, 25, 34.

Prihodnje srečkanje: 20. julija 1878.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

1 Hl. = 1¹⁰⁰/₁₀₀ vag. — 100 kilo = 1 cent in 78 ¹/₂ funta.

Mesta	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Tarlica	Proso	Ajda
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor	8 60	5 90	6 20	3 30	5 90	6 —	6 —
Ptuj	8 30	6 —	5 —	3 30	6 —	5 20	6 40
Ormuž	8 90	6 50	5 40	3 25	6 60	7 80	4 17
Gradec	8 54	5 97	6 34	3 40	6 —	6 30	5 58
Celovec	8 96	5 72	6 16	2 88	6 97	4 46	5 —
Ljubljana	9 10	6 1	5 20	3 25	6 20	7 3	5 98
Varaždin	7 80	6 —	4 50	3 80	6 20	8 60	7 80
Zagreb	8 90	7 —	5 20	4 —	6 40	8 60	6 70
Dunaj	10 90	7 70	6 80	6 80	8 30	—	—
Pešt	10 68	7 25	8 5	6 45	6 52	—	—

3—3

Važno za šole.

Zemeljske krogle, telurije in rstvae tarije potrjene od visokega ministe-plan, priporočujeta

J. Felkl in sin,

fabrika učnih sredstev in trgovina s papirjem v Pragi, Leletne ulice 30.

V isti zalogi so tudi izišle v daljnih krogih že kakor za najboljše priznane risanke po Grandauerjevih risanskih predlogah za ljudske in meščanske šole.

— Ceniki od teh učnih pomočkov in vzorci risank se na izraženo željo zastoj pošiljajo.